

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.283/2017/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Kanter Györgyügyvéd által képviselt **felperes neve** felperes címe szám alatti székhelyű **felperesnek** a - **I. r. alperes neve I. r. alperes székhelye** szám alatti székhelyű **I. rendű alperes** (mellyel szemben a Gyulai Törvényszék 5.G.20.635/2016/2. számú végzésével a pert már megszüntette), valamint a Dr. Mocsai Sándor ügyvédáltal képviselt **II. r. alperes neve II. r. alperes lakcíme** szám alatti lakos **II. rendű alperes** ellen nemzetközi fuvarozási szerződésből eredő kártérítés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2017. július 12. napján kelt 5.G.20.635/2016/10. ügyszámú ítélete ellen a felperes által 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja**, és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 4.655,09 (Négyezer-hatszázötvenöt egész kilencszázad) eurót, valamint ezen összeg után 2010. december 14-től a kifizetés napjáig terjedő időre évi 5%-os mértékű késedelmi kamatot.

Mellőzi a felperes perköltség fizetésre kötelezését.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 250.000,- (Kettőszázötvenezer) forint első- és másodfokú eljárási költséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A perben nem álló **ország 1. neve** székhelyű feladó 2010. május 6-án adott fuvarmegbízást a felperesnek gyümölcsrakomány hűtökamionos szállítására **1. országból 2. országba**, 850 Euró fuvardíj ellenében. Ugyanezen fuvarfeladat elvégzésével a felperes a jelen per megindításakor I. rendű alperesként perbe vont kft-t bízta meg, mely cég a II. rendű alperes egyéni vállalkozóval kötött szerződést a nemzetközi közúti áru fuvarozás elvégzésére.

A feladó a jelen per felperesének adott írásbeli megbízásban kiemelten előírta, hogy a fuvarozó által kitöltendő nemzetközi CMR fuvarlevélen a címzett nevét, adószámát és címét minden esetben fel kell tüntetni a korábbi szerződési gyakorlatnak megfelelően. A felperes ezt a megbízást úgy adta tovább az I. rendű alperesnek, hogy a felrakón állítson ki egy nemzetközi fuvarlevelet, melyen tüntesse fel a feladót és a címzettet név, cím, valamint adószám megjelöléssel. Az I. rendű alperes által a II. rendű alperesnek adott írásbeli fuvarozási megbízás ugyanezen kötelezettségeket írta elő az áru fuvarozást ténylegesen elvégző II. rendű alperes számára.

A megbízás tárgyát képező árut fuvarozás közben, 2010. május 12-ről 13-ra virradó éjszaka a **ország 2. neve** vámhatóság, határellenőrzés során lefoglalta. A ... Megyei Pénzügyőrség 2010. május 14-én szabálysértést megállapító és 6000 lej bírságot kiszabó jegyzőkönyvet vett fel, mely szerint a lefoglalás oka a nemzetközi fuvarlevél nem megfelelő kitöltése volt. Erre tekintettel a feladót, mint az áru tulajdonosát sújtotta bírsággal a vámhatóság. A lefoglalt árut egy telephelyre szállították, azt utóbb onnan a címzett részére a román pénzügyőrség értékesítette.

A feladó a ... Megyei Pénzügyőrség határozata ellen panaszt nyújtott be, azonban az eredményre nem vezetett. A feladó az áru ellenértékéhez nem jutott hozzá, és a rá kiszabott bírságon felül egyéb költségeket is viselnie kellett a hatósági ügyintézés kapcsán. A felperes a feladóval szemben a fuvardíj követelésére állított ki számlát, melyet a feladó nem fizetett meg.

A feladó a Fővárosi Törvényszék előtt 6.G.40.462/2011. számon indított előzményi perben felperesként 11084 euró kártérítés és járulékai megfizetésére kérte kötelezni a jelen per felperesét. Állítása szerint a nemzetközi fuvarlevél kiállítása az alperes (jelen per felperesének) kötelezettsége volt a megbízási szerződés szerint, annak pontatlan, hiányos kitöltése volt az áru lefoglalásának és az ebből eredő többletköltségek keletkezésének oka.

A Fővárosi Törvényszék e perben hozott elsőfokú marasztaló ítéletét a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.196/2016/4/II. számú ítéletével részben megváltoztatta, és az alperest (jelen per felperesét) terhelő marasztalás összegét 4655,09 euróra, és ennek 2010. december 14-től a kifizetésig terjedő időre évi 5%-os mértékű késedelmi kamatára leszállította. A jogerős másodfokú ítélet indokolása kiemelte, a feladó a felperesnek a megbízáson pontosan megjelölte, hogy a nemzetközi fuvarlevélen a címzett nevét, adószámát, és címét mindig körültekintően fel kell tüntetni. A felperes a megbízást ugyanilyen feltételekkel adta tovább, és a jelen per I. rendű alperese is hasonlóképpen járt el a II. rendű alperes irányában. A II. rendű alperes azonban nem a megbízó utasítása szerint közölte a saját munkavállalójával az írásbeli szerződésben szereplő adatokat, aki ezért tévesen és hiányosan töltötte ki a fuvarlevelet. A megbízási szerződésnek nem megfelelő teljesítés – az előzményi perben meghozott jogerős ítélet megállapítása szerint – a fuvarozó felelősségi körébe tartozott. A Fővárosi Ítéltábla utalt rá, hogy a felperesi feladó által közölt adatok pontosak és teljes körűek voltak, ezek alapján a fuvarozó feladatát szerződésszerűen teljesíteni tudta volna a nemzetközi fuvarlevél szabályszerű kiállításával. Az ezzel kapcsolatos fuvarozói kötelezettségek elmulasztásával okozati összefüggésben állt az áru elkobzása, és a feladót ért kár.

A felperesi árutulajdonos részéről azonban a kiszabott bírság befizetésére nem került sor, a hatósági intézkedéssel szembeni kifogását pedig határidőn túl nyújtotta be, így a feladó is megszegte kárenyhítési kötelezettségét. Mindez a felek között egyenlő arányú kármegosztást tett indokoltá. A marasztalási összeg másodfokú eljárásban történt további, kisebb mértékű leszállítását a Fővárosi Ítéltábla azzal indokolta, hogy a CMR 23. cikk 1. és 2. pontja folytán a kártérítést annak az értéknek alapján kell kiszámítani, mellyel az áru a fuvarozásra felvétel helyén és időpontjában rendelkezett.

A felperes jelen pert megindító keresetében az általa igénybe vett fuvarozó, az I. rendű, valamint ezen cég által közreműködőként bevont egyéni vállalkozó II. rendű alperessel szemben egyetemleges kötelezést kért 11.350,4 euró tőke, valamint ennek a kár bekövetkezésétől számított 5%-os kamata erejéig. A követelés alapját a feladó felpereshez megküldött kárszámlája képezte. Ebben a feladó a felperessel szemben érvényesíteni kívánta a teljes áruértéket, valamint az elkobzással kapcsolatosan felmerült bírságot és egyéb költségeket. Az előzményi per lefolytatásának idejére az elsőfokú bíróság a per tárgyalását felfüggesztette. Az előzményi perben megszületett jogerős ítéletre tekintettel folytatódó perben a felperes keresetét leszállította, és azt az ottani jogerős marasztalásához igazította. A marasztalási tőkeösszeget és járulékait túl kártérítésként érvényesítette az előzményi perben terhére megállapított perköltséget is. A felperesi álláspont szerint az előzményi perben lefolytatott bizonyítás egyértelműen alátámasztotta, hogy a jelen perben megjelölt alperesi közreműködőket terheli a kártérítési felelősség, akik felróható magatartásaiért az előzményi perben neki kellett helytállni a feladó irányában.

A jelen perben I. rendű alperesként perbe vont gazdasági társasággal szemben a Gyulai Törvényszék előtt 6.Fpk.04-14-000386. számon indult felszámolási eljárás, melyet a felszámoló bíróság 13. sorszámu végzésével befejezetté nyilvánított, és elrendelte az I. rendű alperesi társaság megszüntetését, valamint a cégjegyzékből való törlését. E végzés megállapította, hogy hitelező

kielégítésére rendelkezésre álló fedezet nincs. Az elsőfokú bíróság a cégjegyzékből időközben – 2015. július 8.-i hatállyal – törölt I. rendű alperessel szemben 2. számú végzésével a pert megszüntette.

A II. rendű alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érdemi védekezése szerint a felperessel ő nem állt jogviszonyban, az I. rendű alperesnek pedig nem jogutódja, így vele szemben szerződésszegésre alapított keresetet a felperes nem érvényesíthet. Állította továbbá, hogy ha a CMR fuvarlevelet a feladó megfelelően kitölti – és ezt nem a fuvarozó kötelezettségévé teszi –, úgy az áru lefoglalása és a káresemény nem következik be. Sérelmezte, hogy az előzményi perbe őt jelen per felperese nem hívta perbe, így ott az érdemi védekezés elősegítésére nem volt módja.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Abból indult ki, hogy a perben irányadó 1959-es Ptk. 498. § (1) és (2) bekezdéseihez képest ellentétes rendelkezést tartalmaz az 1971. év 3. számú törvény erejű rendelettel kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény (CMR) 3. cikke, mely szerint a fuvarozó az alkalmazottai és minden más olyan személy cselekményéért valamint mulasztásáért, akinek szolgálatát a fuvarozás teljesítése céljából igénybe veszi úgy felel, mintha az a saját cselekménye vagy mulasztása lett volna, feltéve, hogy ezek az alkalmazottak vagy egyéb személyek feladatkörükön belül jártak el. A jogszabályi rendelkezések összehasonlításából azt a következtetést vont le, hogy a CMR hatálya alá tartozó fuvarozás esetén a fuvarozási láncban minden résztvevő annak felel, akitől a fuvarmegbízást kapta, mert csak az tekinthető saját közreműködőjének. A bíróság álláspontja szerint a CMR 1. cikke folytán a felek jogviszonyára a CMR 3. cikkének idézett szabályát kell alkalmazni, ugyanis a perbeli nemzetközi árufuvarozásból eredő jogvitában a nemzetközi egyezmény Ptk-tól eltérő speciális rendelkezése az irányadó. Arra a jogi következtetésre jutott, hogy a felperesnek nincs keresetösségi joga a vele jogviszonyban nem álló II. rendű alperessel szemben, aki alappal védekezett a jogviszony hiányára hivatkozással. A bíróság így jogalap hiányában utasította el a keresetet, és mellőzte az alperes védekezésével kapcsolatos további kérdések vizsgálatát, az erre vonatkozó bizonyításfelvételt.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és kereseti kérelmének helyt adást. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság téves jogszabály értelmezésre alapította a jogkérdés eldöntését. A CMR 3. cikke nem rendelkezik arról, hogy a fuvarozó az igényeket kivel szemben érvényesítheti, vagy nem érvényesítheti. Álláspontja szerint a Ptk. 315. §, valamint 498. § (1) és (2) bekezdései nem ellentétesek a CMR egyezmény irányadó szabályaival. A közreműködő, illetve teljesítési segéd nemcsak az lehet, akit a fuvarozó közvetlenül bízott meg, és aki vele közvetlen szerződéses kapcsolatban áll. Szerződési láncolat esetén a bírói gyakorlat tágította a közreműködőknek minősülő személyek körét.

A felperes másrészt kiemelte, károsult pozícióban is igényt kívánt érvényesíteni az általa közvetlenül megbízott alfuvarozó közreműködőjével szemben. A II. rendű alperessel szemben a szerződésen kívüli károkozás szabályai szerint is érvényesítette igényét. Ez esetben nem a CMR szabályai szerinti fuvaroztatói megtérítési igény, hanem szerződésen kívüli kártérítés a követelés jogalapja.

A II. rendű alperes ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **túlnyomó részt alapos.**

A jelen perben felperes fuvarozó, valamint az **ország 1. neve** feladó közti előzményi perben a Fővárosi Törvényszék kellő mértékben feltárta a tényállást. A pert másodfokon jogerősen lezáró Fővárosi Ítélet tábla 13.Gf.40.196/2016/4-II. számú ítéletéből kitűnik, hogy a felperesi fuvarozó feladóval szembeni helytállási kötelezettsége megállapítást nyert, és kármegosztás alkalmazásával a

kártérítés mértéke is meghatározásra került. A jogerős ítéletben kifejtett tényállást a Szegedi Ítéltábla a jelen perben is irányadónak tekinti.

A jelen perben a felperes az alfuvarozóként igénybe vett I. rendű alperesre, valamint annak teljesítési segédjére, II. rendű alperesre tovább kívánta hárítani a feladóval szembeni jogerős ítélettel megállapított fizetési kötelezettségéből eredő kárát. A feltárt tényállásból kitűnik, a feladótól kapott megbízást a felperesi fuvarozó a volt I. rendű alperesi fuvarcégnek tovább adta, majd pedig e fuvarozó is alfuvarozót vett igénybe, a fuvarozást ténylegesen elvégző II. rendű alperest. A jelen per eldöntése szempontjából is lényeges, hogy a feladó a jelen per felperesének adott írásbeli fuvarmegbízásán külön megerősítve előírta, hogy a nemzetközi fuvarlevélen a fuvarozónak pontosan ki kell töltenie a címzett nevét, címét és adószámát. A felperes a megbízást e külön kikötéssel és a szükséges adatokkal együtt továbbította az I. rendű alperesnek, aki ugyanilyen feltételeket írt elő a fuvarozást ténylegesen elvégző II. rendű alperes számára. Az előzményi per tényállásából megállapítható, hogy a CMR fuvarokmány kitöltése a **2. országba** történő határátlépéskor hiányos volt, mégpedig azért, mert a II. rendű alperes azt nem kellő körültekintéssel töltötte ki. Ezt észlelte a vámhatóság, és ezzel okozati összefüggésben került sor az áru lefoglalására, majd pedig elkobzására. A kár tehát kétséget kizáró módon a II. rendű alperes szerződésszegő mulasztására volt visszavezethető, a kár bekövetkeztében a felróható felelőssége jelen perben is megállapítható.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 498. § (1) és (2) bekezdés, valamint a CMR 3. cikk egybevetett értelmezése eredményeként nem találta marasztalhatónak felperes javára II. rendű alperest az egymásközi jogviszonyuk hiánya miatt. A CMR egyezmény említett szabályát ugyanis ellentétben állónak találta a Ptk. fuvarozási szerződésre vonatkozó felelősségi szabályaival. A CMR 3. cikkét azonban tévesen értelmezte megszorítóan.

A CMR 3. cikk valójában a nemzetközi közúti áru fuvarozási szerződések körében a közreműködőért (teljesítési segédért) való felelősség deklarálása. Ez a rendelkezés a jelen perben irányadó 1959. évi Ptk-val – a Ptk. 315. §-ával – összhangban áll, és nem áll ellentétben a Ptk. 498. § (1), (2) bekezdésével sem. Arra helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a Ptk. és a CMR viszonya a Ptk. 506. § (1) bekezdésében akként került meghatározásra, hogy ha a CMR-ben írt speciális szabályok az általános szabálytól eltérnek, úgy a speciális szabályokat kell alkalmazni. A CMR 3. cikke azonban nem ellentétes a Ptk. 498. § (1) bekezdésében foglaltakkal, miután nem zárja ki – a közreműködőért való láncolatos felelősség deklarálása mellett – a fuvarozásban résztvevők együttes perlését sem. A felperes szempontjából az I. rendű alperes és alfuvarozója a II. rendű alperes magatartása a fuvarszolgáltatást igénybe vevő fél, a felperes szempontjából nem elkülöníthető egymástól, az alfuvarozó eljárása a fuvarozó eljárásának minősül, kárt előidéző vétkes eljárása az utóbbi kárfelelősségét is megalapozza, a jelen esetben feladói pozícióban lévő felperes irányában (BDT 2016/3564.)

A CMR és a Ptk. rendelkezései közötti ellentét hiányában a fuvarozásban résztvevő, de közvetlen jogviszonyban a feladóval nem álló, azonban a kárt ténylegesen okozó alfuvarozó felelőssége a fuvarmegbízást adó felperes felé tehát kontraktuális jogalapon is fennáll.

Helytálló a felperesi fellebbezés a tekintetben is, hogy a II. rendű alperes kárfelelőssége a szerződésen kívüli kártérítés jogalapján is megállapítható. Amennyiben a közreműködő magatartása a szerződéses jogviszony lététől függetlenül önállóan is megvalósítja a deliktuális kártérítés elemeit, a károsult szerződésen kívüli károkozás jogcímén közvetlenül érvényesítheti a vele szerződéses viszonyban nem álló károkozóval szemben kárigényét. A közvetlen felelősségnek az a feltétele, hogy a magatartás a szerződéstől függetlenül, tehát szerződésen kívül, önmagában jogellenes károkozásnak minősüljön (Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez, II.

kötet, 1551., 1552. oldal, Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2014.). A perbeli tényállás szerint az áru elkobzásához vezető károkozó magatartást a közreműködő II. rendű alperes valósította meg.

A kifejtettekből következően az ítéltábla a II. rendű alperes felperessel szembeni helytállási kötelezettségét a perbeli tényállásban feltárt felróható károkozó magatartása folytán megállapíthatónak találta. A felperes a perindításkor a perbeli kárigényének összezszerűségét a teljes rakományérték, valamint a hatósági elkobzási eljárással kapcsolatban felmerült többletköltségei (bírság, egyéb költségek) együttes összegében határozta meg. Az előzményi per lezárulása nyomán keresetét módosította, és annak összezszerűségét a feladó irányában meghatározott marasztalásához igazította azzal, hogy igényt tartott az általa feladó részére fizetendő első- és másodfokú perköltség összegére is.

Az előzményi perben lefolytatott széles körű bizonyítás a kellő részletességgel feltárt tényállás alapján a pontos kárösszeg meghatározható a felperes és a II. rendű alperes viszonylatában. A jogerős ítéletből kitűnik, hogy a Fővárosi Ítéltábla a kár összegének meghatározása során egyes kárigényeket kihagyott a marasztalásból, továbbá kármegosztást is alkalmazott. Ilyen módon állapította meg a felperest terhelő kárösszeget, melyet a felperes teljes mértékben jogosult a II. rendű alperesi károkozó felé jelen perben továbbhárítani. Ennek megfelelően az ítéltábla jogerős ítéletben rögzített 4.655,09 euró és annak 2010. december 14-től a kifizetésig terjedő évi 5%-os kamata erejéig találta megalapozottnak a jelen perbeli áthárítási igényt. Az előzményi perben fizetendő perköltség továbbhárítására azonban nincs mód, ugyanis az a felperes pervesztességének közvetlen következményeként merült fel, pervesztessége költségkövetkezményeit pedig a felperesnek magának kell viselnie.

Az ítéltábla ezért a Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és a rendelkező részben meghatározott tőkeösszeg és járulécai erejéig marasztalta felperes javára a II. rendű alperest. Az alaptalan perköltség továbbhárítási igény tekintetében az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéleti rendelkezését helybenhagyta (Pp. 253. § (2) bekezdés).

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán a peres felek pervesztességi, pernyertességi arányai felperes javára módosultak, így az ítéltábla mellőzte a felperes perköltség fizetésre kötelezését. A perköltségviselés meghatározása során kiindulópontul szolgál, hogy a keresetlevél benyújtásakor az alperesekkel szemben még 11.354,00 euró megfizetésére irányult a kereset, melyet az előzményi per jogerős befejezését követően az ottani marasztalásához igazodóan felperes leszállított. A keresetleszállítás erejéig a felperes pervesztésnek minősül, csak úgy mint az előzményi perben felmerült 221.787,- forint perköltség továbbhárítási igénye vonatkozásában is. Mindezekre tekintettel 60-40%-os elsőfokú pernyertességi/pervesztességi arány áll fenn felperesre terhesebben. A másodfokú eljárásban a felperes túlnyomó részt eredményes fellebbezése folytán pernyertesnek minősül. Az ítéltábla figyelembe vette, hogy a felperes költségeket előlegezett; az elsőfokú eljárásban 187.300,- forint összegű illetéket, míg fellebbezéséhez kapcsolódóan 167.620,- forint fellebbezési illetéket rótt le, így II. rendű alpereshez képest többlet perköltsége merült fel, melynek részbeni visszatérítésére 250.000,- forint erejéig jogosult. A perköltség megosztása során az ítéltábla figyelembe vette a mindkét oldalon felmerült ügyvédi munkadíjat is, az ezzel kapcsolatos további költségeiket a peres felek maguk kötelesek viselni (Pp. 81. § (1) bekezdés).

Szeged, 2017. november 16.

Dr. Kemenes István s.k. Dobler László s.k. Béri András s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

táblabíró

